

Enheten för djurens hälsa och välfärd

Djurskyddsinspektioner i samband med kommersiell transport av djur

---

EVIRAS ANVISNING

DJURSKYDDSSINSPEKTIONER I SAMBAND MED KOMMERSIELL TRANSPORT AV DJUR

Enheten för djurens hälsa och välfärd

Djurskyddsinspektioner i samband med kommersiell transport av djur

---

Innehållsförteckning

Inledning	3
1. Vad övervakas	4
1.1 Transporter som är föremål för övervakning	4
1.2 Tillsynsmyndighet	4
2. Hur går övervakningen till?	5
2.1 Inledandet av övervakningen	5
2.2 Tidpunkt för övervakningen	5
2.3 Underrättelse om övervakning	5
2.4 Nödvändiga hjälpmedel	5
3. Praktiskt utförande av övervakningen	5
3.1 Övervakningsbesök och ifyllande av blanketten för EU-djurskyddsinspektion	5
3.2 Lagring av övervakningsresultatet	6
BILAGA A DJURTRANSPORTER	7
1. Allmänna transportkrav	7
2. Ilastning och urlastning	9
3. Transportutrymmet	11
4. Djurtransporter som varar över åtta timmar	12
5. Krav på utrymme för vissa djurarter (lastningstäheter) vid vägtransporter	14
BILAGA B DJURTRANSPORTER, FJÄDERFÄ	16
1. Allmänna transportkrav	16
2. Ilastning och urlastning	17
3. Transportmedel	17

Inledning

Syftet med djurskyddsinspektionerna i samband med kommersiell transport av djur är att klargöra om de djurskyddskrav som ställts för djurtransporter inom EU uppfylls i enlighet med rådets förordning (EG) nr 1/2005. De kontroller av djurtransporter inom gemenskapen som EU förutsätter riktar sig mot sådan transport av levande ryggradsdjur som sker i samband med ekonomisk verksamhet.

Denna anvisning är avsedd för alla behöriga myndigheter som utför djurskyddsinspektioner i samband med kommersiell transport av djur. Syftet med anvisningen är att sammanställa de viktigaste kraven i lagstiftningen om kommersiell transport av djur i ett enda dokument så att övervakningen underlättas. Författningsgrunden för kravet anges i slutet av var och en punkt.

En myndighets verksamhet skall bygga på den befogenhet som föreskrivs i lag och lagen skall noggrant följas i myndighetens verksamhet. Myndighetens ansvarigheter är till sin rättsliga natur inte bindande för andra myndigheter eller företagare. I sista hand avgörs frågor som gäller tillämpandet av lagstiftningen av en domstol.

Denna anvisning innehåller både direkta citat ur lagstiftningen och tolkningar av hur lagstiftningen tillämpas. Tolkningar är markerade med *kursiv* stil. Tolkningarna i anvisningen är Eviras syn på hur lagstiftningen borde tillämpas."

Ändringar i anvisningen

Beskrivningen av hur övervakningen inriktas har preciserats i punkt 1.1 (Transporter som är föremål för övervakning). I samma punkt har **lagts till information om en ny typ av inspektion (dokumentkontroll som utförts efter transporten)**, som **gäller länsveterinärerna**. En beskrivning av **det praktiska genomförandet av denna inspektion har lagts till** i punkt 3.1 (Övervakningsbesök och ifyllande av blanketten för djurskyddsinspektion). **Tillämpningen där övervakningsresultaten sparas har bytts ut mot en ny** och namnet på den nya tillämpningen (**Elvi**) har uppdaterats i anvisningen. I punkt 2.4 (Nödvändiga hjälpmedel) har lagts till en blankett för hörande, förvaltningsbeslut och besväransvisning i stället för djurskyddsbeslutet. I punkt 1.5 i såväl bilaga A som bilaga B har **lagts till en tolkning av djurtransportmärkningen**. Till punkt 2.8, 2.9 i bilaga A har **fogats en tolkning av ståhöjden i transportutrymmet vid slakttransporter av slaktsvin**. I punkt 4.2 i samma bilaga har **lagts till instruktioner för bedömningen av om färdplanen är realistisk** och i punkt 5. (Krav på utrymme för vissa djurarter (lastningstätheter) vid vägtransporter) underpunkt 4 (svin) har vi **preciserat tolkningen av lastningstätheten för svin som väger ett visst antal kilogram och lagt till en tolkning av lastningstätheten för förmedlingsgrisar**.

Grunderna för inspektion

Rådets förordning om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden (1/2005) ålägger medlemsstaterna att övervaka djurtransporter. Enligt artikel 27 i förordningen ska den behöriga myndigheten genom icke-diskriminerande inspektioner av djur, transportmedel och följedokument kontrollera att kraven i denna förordning är uppfyllda. I rådets förordning bestäms om djurskyddskrav för kommersiella djurtransporter. I lagen om transport av djur (1429/2006) föreskrivs å sin sida om verkställigheten av rådets förordning.

Enheten för djurens hälsa och välfärd

Djurskyddsinspektioner i samband med kommersiell transport av djur

---

Lagstiftning som ska följas vid transport av djur:

- Rådets förordning (EG) nr 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97 dvs. **djurtransportförordningen** (DTF)
- Lag om transport av djur 1429/2006 dvs. **djurtransportlagen** (DTL)

1. Vad övervakas

Vid djurskyddsinspektionerna övervakas

- om minimikraven för skydd av djur vid transport av andra djur än fjäderfä uppfylls → **BILAGA A**
- om minimikraven för skydd av djur vid transport av fjäderfä uppfylls → **BILAGA B**

1.1 Transporter som är föremål för övervakning

Syftet är att årligen granska minst 2 % av transportererna i Finland. Inspektionerna utförs utan diskriminering och utan misstankar om brott mot bestämmelserna om transport av djur. Man strävar ändå att på basis av föregående års övervakningsresultat rikta kontrollerna till vissa särskilda typer av transporter, särskilt om där uppdagats missförhållanden. Avsikten är också att inrikta inspektioner på transporter där erfarenheten visar att de möjligen kan orsaka risk för djurens välbefinnande. Kontroller riktas också till sådana typer av transporter, som inte tidigare utsatts för granskningar, för att man ska få en uppfattning om i vilka typer av transporter djurens välfärd oftast äventyras.

Transporter som djuruppfödarna utför med sina egna transportmedel när de geografiska omständigheterna kräver att djur fraktas till en plats för växling av betesområde, kan också inspekteras. På dessa transporter tillämpas endast artiklarna 3 och 27 i djurtransportförordningen där det bestäms om allmänna transportkrav och inspektioner som gäller transporter. Det ovan nämnda gäller också sådana transporter av sina egna djur som uppfödarna utför med sina egna transportmedel och där transportsträckan från uppfödarens gård understiger 50 kilometer.

Dessutom kan länsveterinärerna utföra dokumentkontroller efter avslutad transport (se punkt 3.1: Övervakningsbesök och ifyllande av blanketten för djurskyddsinspektion).

1.2 Tillsynsmyndighet

Behöriga tillsynsmyndigheter som utför inspektioner är besiktningsveterinären, länsveterinären och en av regionförvaltningsverket beordrad kommunveterinär (nedan inspektör).

Livsmedelssäkerhetsverket Evira följer med hur övervakningarna framskrider. Evira gör årligen upp ett sammandrag av resultaten från hela landets djurskyddsinspektioner. Jord- och skogsbruksministeriets livsmedelavdelning lämnar å sin sida dessa uppgifter till EU-kommissionen.

2. Hur går övervakningen till?

2.1 Inledandet av övervakningen

Innan övervakningarna påbörjas sänder Eviras enheten för djurens hälsa och välfärd (EHYT) länsveterinärerna och besiktningsveterinärerna ett brev med åläggande att inspektera djurtransporter. Evira har rätt att ålägga tjänsteveterinärerna att inspektera djurtransporter (DTL 29 §). Regionförvaltningsverket kan beordra kommunveterinären att utföra inspektionen på sitt eget verksamhetsområde.

2.2 Tidpunkt för övervakningen

Övervakningarna påbörjas under övervakningsåret efter det att brevet och anvisningarna har skickats ut. För att få aktuell information följer Evira med hur inspektionerna framskrider. Därför borde övervakningsresultaten lagras i Elvi så snart som möjligt efter inspektionen. Alla övervakningar ska vara utförda under övervakningsåret i fråga.

2.3 Underrättelse om övervakning

Man borde utföra övervakningarna utan förhandsmeddelande.

2.4 Nödvändiga hjälpmedel

För granskningen behöver inspektören en blankett för djurskyddsinspektion av transporter med bilagor och anvisningar samt vid behov en blankett för hörande, förvaltningsbeslut och besväransvisning. Dessutom bör inspektören ha tillgång till ett måttband, en kalkylator samt om möjligt en kamera. Vid kontroller av fjäderfätransporter är det skäl att också ha en ficklampa med sig.

3. Praktiskt utförande av övervakningen

3.1 Övervakningsbesök och ifyllande av blanketten för djurskyddsinspektion

Inspektören kontrollerar de omständigheter som krävs och fyller i djurskyddsblanketten för djurtransporter. Det finns två slags blanketter: en blankett för fjäderfä och en blankett för andra djur än fjäderfä. Bilageblanketten för uträkning av lastningstätheten omfattar en sida och fylls i vid behov. Tomma blanketter kan skrivas ut från Elvi (→ **3.2 Registrering av övervakningsresultatet**) samt från Eviranet t.ex. på självkopierande papper eller också kan uppgifterna om inspektionen matas in direkt i Elvi i samband med inspektionen.

Inspektören fyller i uppgifterna om inspektionen i respektive punkt på djurskyddsblanketten. Om färdtiden för andra djur än fjäderfä överstiger 8 timmar fylls också punkt 4 på blanketten i. I fråga om transporter av renar och pälsdjur ifylls endast punkt 4.1. Om det vid tidpunkten för inspektion inte ingår några djur i transporten utförs ingen djurskyddsinspektion av transporten.

Vid sidan av de egentliga transportinspektionerna kan man också utföra dokumentkontroller efter avslutad transport. Då granskas färdplanen och färdskrivarskivan eller utskriften som djurtransportören efter transporten har lämnat in

Djurskyddsinspektioner i samband med kommersiell transport av djur

---

till det regionförvaltningsverk som beviljat tillståndet. Vid dokumentkontrollen fyller man i den första sidan på blanketten för transportinspektion ("utgångsinformation om inspektionen"), punkterna 1.4 och 4.2 i blankettens kontrollavsnitt, avsnittet om slutledning samt underskrift av den som utfört inspektionen.

De olika punkterna på blanketten besvaras med antingen i skick, försummelse eller gäller ej transporten. Det är möjligt att precisera svaren genom att lämna ytterligare information. Detta är önskvärt i synnerhet vid försummelse. Punkten anges vara i ordning endast om det krav som anges i punkten uppfylls till alla delar, dvs. att lagstiftningen om djurtransporter iakttagits till denna del. Om det krav som anges i punkten inte gäller den transport det är fråga om, kryssar man för alternativet gäller inte transporten. Om kravet i punkten inte uppfyllts till alla delar, dvs. om djurtransportbestämmelserna har överträtts, bör man ange försummelse som svar vid punkten. En anteckning om försummelse betyder alltså att bestämmelserna inte iakttagits till denna del.

Om man vid kontrollen iakttar en enda försummelse eller överträdelse av djurtransportbestämmelserna, kryssar man dessutom för "ja" i rutan "**vid kontrollen observerades förfarande som strider mot djurtransportbestämmelserna**". Ytterligare ska **hörande** utföras och vid behov **förvaltningsbeslut** fattas på en särskild blankett. Om förfarandet är i strid med djurtransportförordningen fattas beslutet med stöd av artiklarna 23 och/eller 26 i förordningen. I vissa fall utfärdas beslutet också i enlighet med 37 § 2 mom. i djurtransportlagen. Om förfarandet har stridit mot djurtransportlagen, ska man i överensstämmelse med 37 § 1 mom. i lagen utfärda ett förbud eller åläggande eller vid behov vidta brådskande åtgärder. **Myndigheten bör omedelbart anmäla om överträdelser av djurtransportbestämmelserna** till den myndighet som beviljat tillståndet att transportera djur eller intyget över godkännande av transportmedlet och, om fordonets förare har deltagit i överträdelsen av dessa krav enligt förordningen om djurtransporter, också till den myndighet som beviljat förarens kompetensintyg. Till anmälan bifogas alla uppgifter och handlingar som hör till ärendet.

Den tjänsteveterinär som utfört inspektionen bestyrker till sist uppgifterna på inspektionsblanketten med sin namnteckning och begär underskrift av den som ansvarar för transporten. Det understa exemplaret eller en kopia av djurskyddsblanketten samt av en eventuell bilageblankett ges åt den som ansvarar för transporten.

3.2 Lagring av övervakningsresultatet

Resultaten av djurskyddsinspektionerna lagras i **Elvi**-tillämpningen. Elvi-tillämpningen går att använda överallt där det finns en internetanslutning. Separata anvisningar finns om hur Elvi används.

Inspektören lagrar resultaten i Elvi. Resultatet bör lagras i systemet **så snart som möjligt efter inspektionen och senast före utgången av januari det år som följer på inspektionsåret**. Länsveterinärerna och besiktningsveterinärerna ansvarar för sin egen del för att inspektionskravet uppfylls och att alla övervakningsresultat lagras före den fastställda tidsfristens utgång.

BILAGA A DJURTRANSPORTER

1. Allmänna transportkrav

1.1 En person får agera som transportör endast om vederbörande har ett tillstånd som utfärdats av en behörig myndighet. En kopia av detta tillstånd ska kunna visas upp för den behöriga myndigheten under djurtransporten. Kravet på tillstånd gäller dock inte för personer som transporterar djur över ett avstånd på högst 65 kilometer räknat från avsändningsorten till bestämmelseorten. (DTF art. 6 punkt 1 och 7)

1.2 Vägfordon för transport av tama hästdjur eller tamdjur av nötkreatur, får, getter, svin eller fjäderfä får endast framföras av personer som innehar ett kompetensbevis och endast personer som innehar detta bevis får fungera som skötare.

Med skötare avses en person som omedelbart ansvarar för djurens välfärd och följer med dem under transporten. *Av en skötare som helat tiden verkar under uppsikt av en ovan avsedd förare krävs dock inte kompetensintyg.*

Detta kompetensbevis ska kunna visas upp för den behöriga myndigheten i samband med djurtransporten. Kravet på kompetensbevis gäller dock inte för personer som transporterar djur över ett avstånd på högst 65 kilometer räknat från avsändningsorten till bestämmelseorten. (DTF art. 2 punkt c, art. 6 punkt 5 och 7)

1.3 I transportmedlet ska medföras handlingar där följande uppgifter anges: ursprung (*den gård varifrån djuret hämtats*) och ägare, avsändningsort, datum och tid för avsändning, avsedd bestämmelseort samt förväntad transporttid. Transportören ska på begäran ställa handlingarna till de behöriga myndigheternas förfogande. (DTF art. 4.)

1.4 Med undantag för registrerade hästdjur får transporttiden för tama hästdjur, nötkreatur, får, getter och svin inte överstiga åtta timmar. Transporttiden får dock förlängas om fordonet uppfyller vissa tilläggskrav¹. Transporttiden får förlängas på följande sätt:

- Icke avvanda kalvar, lamm, killingar och föl, vilka utfodras med mjölk, samt icke avvanda smågrisar ska efter 9 timmars transport få en tillräcklig vilotid på minst en timme, särskilt för att vattnas och om nödvändigt utfodras. Efter denna vilotid kan transporten återupptas under en period av högst 9 timmar.
- Svin får transporteras under en period av maximalt 24 timmar utan vilotid. Under transporten ska de hela tiden ha tillgång till vatten utom vid högst 12 timmar långa transporter under perioden 1.9 - 30.4.
- Tama hästdjur (med undantag för registrerade) får transporteras under högst 24 timmar utan vilotid. Under transporten ska de vattnas och om nödvändigt utfodras var åttonde timme.
- Alla andra djur av de arter som anges ovan (bl.a. fullvuxna nötkreatur, får och getter) ska efter 14 timmars transport få en tillräcklig vilotid på minst en timme, särskilt för att vattnas och om nödvändigt utfodras. Efter denna vilotid kan transporten återupptas under en period av 14 timmar.

---

¹ DTF bilaga I kap. VI.

Enheten för djurens hälsa och välfärd

Djurskyddsinspektioner i samband med kommersiell transport av djur

---

- De maximala transporttiderna kan i djurens intresse förlängas med två timmar med beaktande framförallt av närheten till bestämmelseorten. (DTF bilaga I kap. V punkt 1, DTL 41 §)

Vid långa transporter av icke avvanda djur bör följande omständigheter beaktas:

- *i praktiken betraktas under två månader gamla kalvar och under sex veckor gamla lamm som icke avvanda*
- *det ska ha ordnats så att djuren får elektrolyter eller mjölkersättning under viloperioderna*
- *enbart nipplar eller tråg av metall är inte lämpliga dricksanordningar för icke avvanda djur. Fordonen bör vara försedda med hinkar och flexibla nappar som djuren kan dricka från.*
- *om icke avvanda djur måste transporteras när utomhustemperaturen sannolikt understiger 0 °C under transporten, bör man i synnerhet se till att temperaturen i transportfordonet ligger på en nivå som är lämplig för djuren.*

- 1.5** Fordonen som djuren transporteras i ska vara klart och tydligt märkta så att det framgår att de innehåller levande djur. Fordonet behöver dock inte vara märkt om behållarna som djuren transporteras i är klart och tydligt märkta så att det framgår att de innehåller levande djur, och med ett anslag som anger vilken sida av behållaren som är ovansida. (DTF bilaga I kap. II punkt 2.1 och 5.1)

Märkningen (dvs. texten och/eller bilden) bör finnas både fram och bak på fordonet och vara tillräckligt stor så att andra som rör sig på vägen kan se den tydligt. Om märkningen är en bild ska den tillräckligt tydligt ange att det uttryckligen handlar om djurtransport.

- 1.6** Endast djur som är i sådant skick som färden förutsätter får transporteras. Transportförhållandena får inte medföra att djuret skadas eller orsakas onödigt lidande. Ett djur, som är skadat eller som har fysiologiska brister eller patologiska förändringar är inte i skick för transport.

Djur är inte i skick att transporteras framför allt om:

- de inte kan röra sig själva utan smärta eller inte kan gå utan hjälp
- de har ett allvarligt öppet sår eller framfall
- de är dräktiga och 90 % eller mer av dräktighetstiden redan har gått*
- de har fött den senaste veckan*
- de är nyfödda daggdjur och naveln ännu inte är helt läkt*
- de är hjortdjur med basthud
- de är smågrisar under tre veckor, lamm under en vecka eller kalvar under tio dagar, såvida de inte ska transporteras kortare sträcka än 100 km.

(* Registrerade hästar:

Tillämpas inte på registrerade hästdjur om syftet med transporterna är att förbättra hälsan och välbefinnandet vid födseln, eller för nyfödda föl med deras registrerade ston, under förutsättning att djuren i båda fallen ständigt åtföljas av en skötare som ägnar sig åt dem under transporten.

Lätt skadade eller sjuka djur får ändå transporteras om transporten inte orsakar ytterligare lidande.

Djurskyddsinspektioner i samband med kommersiell transport av djur

---

Sjuka eller skadade djur kan ändå anses vara i skick för transport, om de har genomgått veterinära ingrepp enligt lantbrukspraxis, t.ex. avhorning eller kastrering, förutsatt att sårn är fullständigt läkta.

Djur som blir sjuka eller som skadas under transport ska åtskiljas från övriga djur och ges akutvård så snart det är möjligt.
(DTF art. 3, bilaga I kap. I)

I punkt 1.6.1 antecknas antalet djur enligt djurart som inte är i transportskick.

2. Ilastning och urlastning

2.1 Djuren ska vara separerade från varandra på följande sätt:

- olika djurarter*
- av avsevärt olika storlek*
- unga och fullvuxna*
- könsmogna okastrerade handjur och hondjur
- med och utan horn*
- djur som är fientliga mot varandra t.ex. fullvuxna avelsgaltar eller avelshingstar*
- sjuka eller skadade och friska
- uppbundna och inte uppbundna

(*) djuren behöver inte separeras om de har fötts upp tillsammans, är vana vid varandra, om det skulle orsaka dem stress att skilja dem åt eller om det är hondjur med ungar som är beroende av dem.

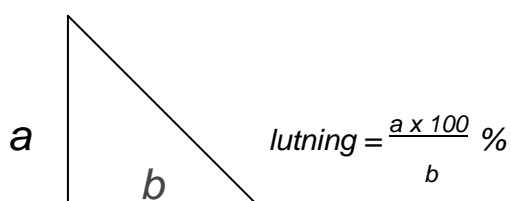
(DTF bilaga I kap. I punkt 4, bilaga I kap. III punkt 1.12 och 1.13)

2.2, 2.4 Vägfordon ska ha lämplig utrustning för ilastning och urlastning. Utrymmena för ilastning och urlastning ska vara säkra, lämpliga för sitt ändamål samt gå att rengöra och desinficera, golven får inte vara hala och utrymmena ska vara försedda med sideskydd så att djuren inte kommer åt att rymma.

Rampernas lutning i förhållande till horisontalplanet får vara högst:

- 20 grader dvs. 36,4 procent (svin, kalv, häst)
- 26 grader dvs. 50 procent (får, andra nötkreatur än kalvar).

Uträkning av rampens lutning:

Om lutningen överstiger 10 grader, dvs. 17,6 procent i förhållande till horisontalplanet, ska ramperna vara försedda med en anordning med tvärgående ribbor som säkerställer för att djuren kan gå upp och ner utan risker eller svårigheter.

Djurskyddsinspektioner i samband med kommersiell transport av djur

---

Lyftplattformar och övre däck ska ha säkerhetsskrank för att förhindra att djuren faller eller rymmer under i- och urlastning. Transportmedel, behållare och utrustning till dem ska vara sådana att de hindrar djuren från att rymma eller falla och tål de påfrestningar som rörelsen orsakar.

(DTF bilaga I kap. II punkt 1.1 underpunkt d och punkt 2.2, bilaga I kap. III punkt 1.3 och 1.4)

- 2.3 Det ska finnas lämplig belysning vid i- och urlastning. (DTF bilaga I kap. III punkt 1.6)

2.4 → **Se punkt 2.2.**

- 2.5 Om djuren måste vara bundna ska rep, tjuder eller annat hjälpmedel som används vara tillräckligt starka för att inte gå sönder under normala transportförhållanden. Repen ska vara utformade på så sätt att det inte finns risk för strypning eller skada. Dessutom ska repen vara så beskaffade att djuren vid behov kan ligga ned samt äta och dricka och så att djuren snabbt kan släppas lösa. Djuren får inte bindas fast i horn eller nosring, inte heller får benen bindas ihop. (DTF bilaga I kap. III punkt 1.11)

- 2.6 Varor som transporteras med samma transportmedel som djur ska placeras så att de inte orsakar djuren skada, lidande eller stress. (DTF bilaga I kap. III punkt 1.5)

- 2.7 Transportmedel, behållare och tillbehör ska vara sådana att tillträde medges till djuren för att inspektera och sköta dem. (DTF bilaga I kap. II punkt 1.1 underpunkt f)

Kravet på att djuren i transportmedlet ska kunna inspekteras innebär att vart och ett djur i transportmedlet går att se i samband med inspektionen. Kravet förutsätter inte att den som utför inspektionen ska kunna komma fram till varje enskilt djur för att inspektera det, utan inspektionen kan utföras också på ett skäligt avstånd.

I fordon med två och tre våningar ska man också kunna inspektera djuren i de övre våningarna. Detta kan verkställas om det finns en stege i fordonet.

- 2.8, 2.9 Djuren ska förfoga över tillräcklig golvyta och ståhöjd i förhållande till sin storlek och den planerade transporten. Det ska finnas tillräckligt med utrymme i djurens bås och på varje nivå för att säkerställa att ventilationen ovanför djuren är tillräcklig när de står upp, utan att det på något vis begränsar deras naturliga rörelser.

*För uträknandet av lastningstätheten kan man använda en särskild bilageblankett där lastningstätheten i varje avdelning kan räknas ut separat. Bilageblanketten bör användas åtminstone i de fall där man misstänker att lastningstätheten överskrids. Utrymmet ska åtminstone uppfylla de utrymmeskrav som ställts för djurarten → **se Krav på utrymme för vissa djurarter (lastningstätheter) vid vägtransporter** sid. 14. (DTF art. 3 punkt g, bilaga I kap. II punkt 1.2, bilaga I kap. VII)*

Ståhöjden i transportutrymmet för slaktsvin som transporteras till slakt bör vara minst 90 cm.

- 2.10** Personer som hanterar djuren ska utföra sitt arbete utan att använda våld eller andra metoder som i onödan kan skrämma djuren eller tillfoga djuren skada eller lidande. Det är förbjudet att slå eller sparka djuren, hänga upp djuren med mekanisk hjälp, lyfta eller dra djuren i huvud, öron, horn, ben, svans eller päls, eller hantera dem på ett sådant sätt att de orsakas onödig smärta eller lidande.

Användning av instrument som ger elektriska stötar ska undvikas i möjligaste mån. Under alla omständigheter får sådana instrument endast användas i fråga om fullvuxna nötkreatur och svin som vägrar att förflytta sig och endast när de har utrymme att förflytta sig framåt. Stötarna får inte vara mer än en sekund, de ska komma med tillräckligt långa mellanrum, och får endast ges på bakpartiets muskler. Stötarna får inte upprepas om djuret inte reagerar på dem. (DTF art. 3 punkt e, bilaga I kap. III punkt 1.8 och 1.9)

3. Transportutrymmet

- 3.1** Transportmedel, behållare och deras tillbehör ska skydda djuren från dåligt väder, extrema temperaturer och ogynnsamma klimatförhållanden. (DTF bilaga I kap. II punkt 1.1 underpunkt b)

- 3.2 - 3.4** Transportmedel, behållare och deras tillbehör ska vara sådana att djurens säkerhet säkerställs och djuren inte kommer till skada eller tillfogas lidande, att djuren förhindras från att rymma eller ramla ut och att de kan motstå de påfrestningar de utsätts för. Golvbeläggningen i transportmedel och behållare ska vara halkfri och minimera läckage av urin eller spillning.

Smågrisar som väger mindre än 10 kg, lamm som väger mindre än 20 kg, kalvar som är yngre än sex månader och föl som är yngre än fyra månader ska ha lämpligt strö eller likvärdigt material som garanterar deras bekvämlighet och som är lämpligt för arten, antalet djur som transporteras, transporttiden och vädret. Materialet måste medge adekvat uppsugning av urin och spillning. (DTF bilaga I kap. II punkt 1.1 och 1.5)

- 3.5** Utrustning såsom skiljeväggar ska vara säkra för djuren. Skiljeväggar ska vara tillräckligt starka för att stå emot djurens vikt. Beslag ska kunna öppnas och stängas snabbt och enkelt. (DTF bilaga I kap. II punkt 1.1 underpunkt a och punkt 1.4)

- 3.6** Transportmedel och behållare har ljuskällor som är tillräckliga för att inspektera och sköta djuren under transport. (DTF bilaga I kap. II punkt 1.1 underpunkt i)

- 3.7** I transportmedlet och behållarna ska den kvalitet på och tillgång till luft som den transporterade djurarten kräver kunna upprätthållas. Det ska finnas tillräckligt med utrymme i djurens bås och på varje nivå för att säkerställa att ventilationen ovanför djuren är tillräcklig när de står upp, utan att det på något vis begränsar deras naturliga rörelser. Det ska finnas tillräcklig ventilation för att säkerställa att djurens behov är uppfyllda, och därvid ska särskilt antalet och typen av djur som ska transporteras beaktas, liksom de förväntade väderförhållandena. Behållare ska ställas upp på ett sätt som innebär att ventilationen inte hindras. (DTF bilaga I kap. II punkt 1.1 underpunkt e och punkt 1.2, bilaga I kap. III punkt 2.6)

Djurskyddsinspektioner i samband med kommersiell transport av djur

---

- 3.8 Transportmedel, behållare och deras tillbehör ska kunna rengöras och desinficeras. (DTF bilaga I kap. II punkt 1.1 underpunkt c)
- 3.9 Djur som blir sjuka eller som skadas under transport ska åtskiljas från övriga djur och ges akutvård så snart det är möjligt. De ska få lämplig veterinärbehandling och om nödvändigt nödslaktas eller avlivas på ett sätt som inte orsakar dem onödigt lidande. (DTF bilaga I kap. I punkt 4)

4. Djurtransporter som varar över åtta timmar

- 4.1 En person får utföra långa djurtransporter på väg endast om transportmedlet har inspekterats och godkänts. Bestämmelserna tillämpas också på behållare som används för långa vägtransporter av tama hästdjur eller tamdjur av nötkreatur, får, getter eller svin. Transportörer ska för den behöriga myndigheten i det land dit djuren transporteras kunna uppvisa ett intyg om godkännande av vägtransportfordonet. (DTF art. 6 punkt 8, art. 7 punkt 1 och 3)
- 4.2 Vid långa transporter mellan medlemsstaterna eller med tredjeland av tama hästdjur, med undantag av registrerade hästdjur, och tamdjur av nötkreatur, får, getter och svin ska transportörer och organisatörer följa bestämmelserna om färdjournal enligt rådets förordning (1/2005). (DTF art. 5 punkt 4)

Bedömningen av om färdplanen är realistisk utförs med omsorg. Då beaktas följaktligen förarnas matpauser etc., lagstiftningen om körtid, tiderna för ilastning i och urlastning från färjor samt väntetider i hamn. Man måste också ta hänsyn till att ett stort fordon färdas långsammare vid djurtransport, och också i allmänhet, och att det därför inte direkt går att tillämpa tiderna som t.ex. Google maps ger då man uppskattar restiderna.

- 4.3 Transportmedlet ska vara försett med ett tak i en ljus färg och vara tillräckligt isolerat. (DTF bilaga I kap. VI punkt 1.1)
- 4.4 Djuren ska ha lämpligt strö eller likvärdigt material som garanterar deras bekvämlighet och som är lämpligt för arten, antalet djur som transporteras, transporttiden och vädret. Materialet måste medge adekvat uppsugning av urin och spillning. (DTF bilaga I kap. VI punkt 1.2)
- 4.5 Transportmedlet ska medföra en tillräcklig mängd med lämpligt foder som fyller djurens foderbehov och som räcker för hela transporten. Fodret ska skyddas från dåligt väder och föroreningar som damm, bränsle, avgaser samt urin och spillning från djur. Om det krävs särskilda anordningar för att utfordra djuren ska dessa också transporteras på transportmedlet och de ska vara utformade på så sätt att de om nödvändigt kan fästas vid transportmedlet för att förhindra att de välter omkull. När transportmedlet framförs och anordningarna inte används ska de förvaras avskilt från djuren. (DTF bilaga I kap. VI punkt 1.3 - 1.5)
- 4.6 Transportmedlet ska vara utrustat med skiljeväggar så att separata avdelningar kan skapas samtidigt som alla djur ska ha fri tillgång till vatten. Skiljeväggarna ska vara konstruerade på så sätt att de kan placeras i olika lägen så att avdelningarnas storlek kan anpassas efter djurens särskilda behov, typ, storlek och antal. Hästdjur ska transporteras i enskilda spiltor eller boxar, med

Djurskyddsinspektioner i samband med kommersiell transport av djur

---

undantag av ston som transporteras med sina föl. (DTF bilaga I kap. VI punkt 1.6 - 1.8)

- 4.7** Ventilationssystemen i vägtransportmedel ska vara utformade och konstruerade samt underhållas på ett sådant sätt att de under hela transporten, oavsett om vägtransportmedlet står stilla eller rör sig, kan bibehålla en temperatur i vägtransportmedlet som ligger i ett intervall mellan 5 °C och 30 °C för alla djur, med en tolerans på +/- 5 °C, beroende på yttertemperaturen. Ventilationssystemet ska kunna ge ett jämnt fördelat minsta luftflöde med en nominell kapacitet på 60 m³/h/kN nyttolast. Det ska kunna fungera under minst fyra timmar, oberoende av fordonets motor. (DTF bilaga I kap. VI punkt 3.1 och 3.2)
- 4.8** Vägtransportmedel ska ha övervakningssystem för temperatur samt utrustning för att registrera sådana data. Det ska finnas sensorer i de delar av lastbilen som, beroende på lastbilskonstruktionen, troligen kommer att få de sämsta klimatförhållandena. De registreringar av temperaturen som erhålls på detta sätt ska dateras och på begäran visas upp för den behöriga myndigheten. Vägtransportmedel ska vara utrustade med ett varningssystem som ska varna föraren när temperaturen i de utrymmen där djuren vistas når den högsta eller lägsta temperaturen. (DTF bilaga I kap. VI punkt 3.3 och 3.4)
- 4.9 - 4.10** Transportmedlet och behållarna ska ha ett vattenförsörjningssystem som gör det möjligt för skötaren att när som helst direkt tillhandahålla vatten så att varje djur kan dricka när det vill. Vattenanordningarna ska vara i gott skick och ska vara utformade och placerade på ett sätt som är lämpligt för den typ av djur som ska vattnas. Vattentankarnas totala kapacitet för respektive transportmedel ska vara minst 1,5 % av dess maximala nyttolast. Vattentankarna måste vara utformade på så sätt att de kan tömmas och rengöras efter varje transport och vattennivån i dem ska kunna kontrolleras. De måste vara anslutna till vattningensanordningar inne i båsen och ska vara i gott skick. (DTF bilaga I kap. VI punkt 2)

Med maximal nyttolast avses den mängd djur angivet i kilo som får lastas i lasset. Den maximala nyttolasten kan avvika från fordonets bärförmåga.

- 4.11** Från och med den 1 januari 2009 ska alla vägtransportmedel vara utrustade med lämpligt navigeringssystem vid långa vägtransporter av tama hästdjur, med undantag av registrerade hästdjur, och tamdjur av nötkreatur, får, getter och svin. (DTF art. 6 punkt 9, bilaga I kap. VI punkt 4.1)

Enheten för djurens hälsa och välfärd

Djurskyddsinspektioner i samband med kommersiell transport av djur

5. Krav på utrymme för vissa djurarter (lastningstätheter) vid vägtransporter

1 Hästdjur

Vid vägtransporter ska minst följande lastningstätheter iaktas när tama hästdjur lastas in:

Djur	Yta , m ² /djur	Utrymmets riktgivande bredd x längd, m
Fullvuxna hästar	1,75	(0,7 x 2,5)
Unghästar (6 - 24 mån.)* högst 48 timmars transporttid	1,2	(0,6 x 2,0)
Unghästar (6 - 24 mån.)* över 48 timmars transporttid	2,4	(1,2 x 2,0)
Ponnyer (mankhöjd under 144 cm)	1,0	(0,6 x 1,8)
Föl (0 - 6 mån.)*	1,4	(1,0 x 1,4)

Dessa siffror kan variera med högst 10 % för fullvuxna hästar och ponnyer, och med högst 20 % för unghästar och föl, inte enbart beroende på hästarnas vikt och storlek, utan även på deras fysiska tillstånd, väderförhållandena och den troliga transporttiden.

(*) Under långa transporter måste föl och unghästar kunna ligga ner.

2 Nötkreatur

Vid vägtransporter ska minst följande lastningstätheter iaktas när tama nötkreatur lastas in:

Djur	Ungefärlig vikt, kg	Yta m ² /djur
Små kalvar	50	0,30 - 0,40
Medelstora kalvar	110	0,40 - 0,70
Tunga kalvar	200	0,70 - 0,95
Medelstora nötkreatur	325	0,95 - 1,30
Tunga nötkreatur	550	1,30 - 1,60
Mycket tunga nötkreatur	över 700	över 1,60

Dessa siffror kan variera, inte enbart beroende på djurens vikt och storlek, utan även på deras fysiska tillstånd, väderförhållandena och den troliga transporttiden.

Enheten för djurens hälsa och välfärd

Djurskyddsinspektioner i samband med kommersiell transport av djur

3 Får och getter

Vid vägtransporter ska minst följande lastningstätheter iakttas när tama får och getter lastas in:

Djur	Ungefärlig vikt, kg	Yta m ² /djur
Klippta får och lamm (minst 26 kg)*	under 55	0,20 - 0,30
	över 55	över 0,30
Oklippta får	under 55	0,30 - 0,40
	över 55	över 0,40
Högdräktiga tackor	under 55	0,40 - 0,50
	över 55	över 0,50
Getter	under 35	0,20 - 0,30
	35 - 55	0,30 - 0,40
	över 55	0,40 - 0,75
Högdräktiga getter	under 55	0,40 - 0,50
	över 55	över 0,50

Den ovan angivna golvytan kan variera beroende på djurens ras, storlek, fysiska tillstånd och päls längd, liksom på väderförhållandena och den tid som transporten varar.

(*) lastningstätheten för lamm under 26 kg kan vara mindre än 0,2 m²/djur.

4 Svin

Vid vägtransport måste alla svin åtminstone kunna ligga ner och stå upp i sin naturliga ställning. För att göra det möjligt att uppfylla dessa minimikrav bör lastningstätheten för svin på ca 100 kg inte överskrida 235 kg/m², dvs. kravet på utrymme exempelvis för svin som väger ca 100 kg är minst 0,426 m²/djur, för svin på 120 kg minst 0,511 m²/djur och svin på 125 kg minst 0,531 m²/djur.

För att grisarna ska ha plats att ligga och stå i naturlig ställning har det uppskattats att lastningstätheten för grisar bör vara 0,14 - 0,16 m² / gris som väger 20 - 40 kg.

Svinens ras, storlek och fysiska tillstånd kan göra det nödvändigt att öka ovan nämnda minsta golvyta. Ytan kan också ökas med upp till 20 % beroende på väderförhållandena och den tid som transporten varar.
(DTF bilaga I kap. VII)

BILAGA B DJURTRANSPORTER, FJÄDERFÄ

1. Allmänna transportkrav

1.1 En person får agera som transportör endast om vederbörande har ett tillstånd som utfärdats av en behörig myndighet. En kopia av detta tillstånd ska kunna visas upp för den behöriga myndigheten under djurtransporten. Kravet på tillstånd gäller dock inte för personer som transporterar djur över ett avstånd på högst 65 kilometer räknat från avsändningsorten till bestämmelseorten. (DTF art. 6 punkt 1 och 7)

1.2 Vägfordon för transport av tama hästdjur eller tamdjur av nötkreatur, får, getter, svin eller fjäderfä får endast framföras av personer som innehar ett kompetensbevis och endast personer som innehar detta bevis får fungera som skötare.

Med skötare avses en person som omedelbart ansvarar för djurens välfärd och följer med dem under transporten. *Av en skötare som helat tiden verkar under uppsikt av en ovan avsedd förare krävs dock inte kompetensintyg.*

Detta kompetensbevis ska kunna visas upp för den behöriga myndigheten i samband med djurtransporten. Kravet på kompetensbevis gäller dock inte för personer som transporterar djur över ett avstånd på högst 65 kilometer räknat från avsändningsorten till bestämmelseorten. (DTF art. 2 punkt c, art. 6 punkt 5 och 7)

1.3 En person får utföra långa djurtransporter på väg endast om transportmedlet har inspekterats och godkänts. Transportörer ska för den behöriga myndigheten i det land dit djuren transporteras kunna uppvisa ett intyg om godkännande av vägtransportfordonet. (DTF art. 6 punkt 8, art. 7 punkt 1)

1.4 I transportmedlet ska medföras handlingar där följande uppgifter anges: ursprung (*den gård varifrån djuret har hämtats*) och ägare, avsändningsort, datum och tid för avsändning, avsedd bestämmelseort samt förväntad transporttid. Transportören ska på begäran ställa handlingarna till de behöriga myndigheternas förfogande. (DTF art. 4.)

1.5 Fordonen som djuren transporteras i ska vara klart och tydligt märkta så att det framgår att de innehåller levande djur. Fordonet behöver dock inte vara märkt om behållarna som djuren transporteras i är klart och tydligt märkta så att det framgår att de innehåller levande djur, och med ett anslag som anger vilken sida av behållaren som är ovansida. (DTF bilaga I kap. II punkt 2.1 och 5.1)

Märkningen (dvs. texten och/eller bilden) bör finnas både fram och bak på fordonet och vara tillräckligt stor så att andra som rör sig på vägen kan se den tydligt. Om märkningen är en bild ska den tillräckligt tydligt ange att det uttryckligen handlar om djurtransport.

1.6 Endast djur som är i sådant skick som färden förutsätter får transporteras. Transportförhållandena får inte medföra att djuret skadas eller orsakas onödigt lidande. Ett sjukt eller skadat djur är inte i skick för transport. Lätt skadade eller

sjuka djur får ändå transporteras om transporten inte orsakar djuren ytterligare lidande. (DTF art. 3 punkt b, bilaga I kap. I punkt 1 - 3)

2. Ilastning och urlastning

- 2.1** Under transport och hantering ska behållarna alltid förvaras upprättstående och kraftiga stötar och skakningar ska minimeras. Behållarna ska göras fast på ett sådant sätt att förskjutning på grund av transportmedlets rörelser förhindras. När behållare med djur placeras ovanpå varandra på ett transportmedel ska nödvändiga åtgärder vidtas för att undvika, eller i fråga om höns, kaniner och pälsdjur begränsa, nedfall av urin och spillning på djuren under, samt för att se till att behållarna är stabila och att ventilationen inte hindras. Med behållare avses bur, box, låda eller annan styv konstruktion som används för transport av djur, men som inte är ett transportmedel. (DTF art. 2 punkt g, bilaga I kap. II punkt 5.2, bilaga I kap. III punkt 1.7)
- 2.2** Djuren ska förfoga över tillräcklig golvyta och ståhöjd i förhållande till sin storlek och den planerade transporten. Det ska finnas tillräckligt med utrymme i djurens bås och på varje nivå för att säkerställa att ventilationen ovanför djuren är tillräcklig när de står upp, utan att det på något vis begränsar deras naturliga rörelser. (DTF art. 3 punkt g, bilaga I kap. II punkt 1.2)

Vid bedömningen av om ett utrymme har tillräcklig takhöjd kan man ta hjälp av fjäderfäns möjlighet att röra sig i behållaren. Möjligheten att röra sig innebär i detta sammanhang bland annat att fågeln kan byta ställning, lägga sig ner och vid behov rätta till oriktiga ben- eller vingställningar. Detta gäller alla fåglar som transporteras.

I punkt 2.2.1 antecknas behållarens inre höjd.

- 2.3** I punkten antecknas om minimikraven för utrymme uppfylls när det gäller transport av fjäderfä i behållare. Djuren skall förfoga över tillräcklig golvyta och ståhöjd i förhållande till sin storlek och den planerade befordran. Utrymmeskraven kan ändras i överensstämmelse med fåglarnas vikt, storlek och skick samt väderförhållandena och den troliga transporttiden. (DTF bilaga I kap. VII punkt E)
- 2.4** Personer som hanterar djuren ska utföra sitt arbete utan att använda våld eller andra metoder som i onödan kan skrämra djuren eller tillfoga djuren skada eller lidande. Det är förbjudet att slå eller sparka djuren, hänga upp djuren med mekanisk hjälp, lyfta eller dra djuren i huvud, öron, horn, ben, svans eller päls, eller hantera dem på ett sådant sätt att de orsakas onödig smärta eller lidande. (DTF art. 3 punkt e, bilaga I kap. III punkt 1.8)

3. Transportmedel

- 3.1** Transportmedel, behållare och deras tillbehör ska skydda djuren från dåligt väder, extrema temperaturer och ogynnsamma klimatförhållanden. (DTF bilaga I kap. II punkt 1.1 underpunkt b)

Enheten för djurens hälsa och välfärd

Djurskyddsinspektioner i samband med kommersiell transport av djur

---

- 3.2** I transportmedlet och behållarna ska den kvalitet på och tillgång till luft som den transporterade djurarten kräver kunna upprätthållas. Det ska finnas tillräckligt med utrymme i djurens bås och på varje nivå för att säkerställa att ventilationen ovanför djuren är tillräcklig när de står upp, utan att det på något vis begränsar deras naturliga rörelser. Det ska finnas tillräcklig ventilation för att säkerställa att djurens behov är uppfyllda, och därvid ska särskilt antalet och typen av djur som ska transporteras beaktas, liksom de förväntade väderförhållandena. Behållare ska ställas upp på ett sätt som innebär att ventilationen inte hindras. (DTF bilaga I kap. II punkt 1.1 underpunkt e och punkt 1.2, bilaga I kap. III punkt 2.6)
- 3.3** Transportmedel, behållare och deras tillbehör ska kunna rengöras och desinficeras. (DTF bilaga I kap. II punkt 1.1 underpunkt c)